

Ànimes fresques

L'ITNC debuta amb els heptasíl·labs de Serafí Pitarra, aportant frescor i lluint tocs encertats de comèdia

EL CANTADOR Serafí Pitarra

Direcció:
Xicu Masó

Intèrprets:
Cristina Arenas
Marçal Bayona
Oreig Canela
Queralt Casasayas
Bruna Cusí
Mariona Ginés
Ricard Farré
Andrea Martínez
Arnau Puig
Josep Sobrevals
Pau Viñals

Ajudant de direcció:
Marc Chornet

Aj. de dramaturgia:
Anna Maria Ricart

Escenografia, vestuari i il·luminació:
Laura Clos

Dies i lloc:
Fins el 13 d'abril
(dimecres, dijous i divendres, sessions escolars). A la Sala Tallers del TNC.

No hi ha tanta diferència. Al 1864 uns joves escrivien textos paròdics a la rebotiga d'una rellotgeria. I després els anaven representant on podien (als salons de cases burgeses, principalment). Amb sort, van aconseguir llogar una funció en un teatre. I més endavant va fer-se els amos dels escenaris a l'aire lliure dels jardins del passeig de Gràcia. Al 2014 hi ha una colla de joves que s'autodirigeixen, escriuen textos (i se'ls van corregint durant els assaigs) i els estrenen en els espais que troben. Siguin sales petites i emergents o espais no convencionals. Un terrat? Un pàrquing? Un menjador? És igual. Simplement, es tracta de trobar una plaça en què pugui acollir uns espectadors i que aquests siguin prou receptius. La producció de l'ITNC (la jove companyia formada amb l'impuls del TNC i de l'Institut del Teatre) va començar dimecres funcions escolars d'*El cantador*. Demà, dissabte, fa l'estrena oficial a la Sala Tallers. Més endavant tenen el repte de dur la funció en altres espais menys dúctils amb la complicitat de la Xarxa de Biblioteques de Catalunya, per exemple.

El cantador és una *boutade*. Per ser rigorosos, una *gatada*. Que ja es veuen d'una hora lluny les costures del vestit però que el que l'ha de fer vàlid és la desproporció i el joc. Xicu Masó, el director d'una peça de matis com *L'encarregat* (Espai Lliure, 2014) cedeix ara a donar corda a la broma, al gaudi de representar amb grans gestos i desinhibidament. Ho fa amb una companyia molt jove que pertany

a les darreres promocions de l'Institut del Teatre. Per fer l'obra el màxim de coral, duplica els protagonistes que es van repartint text. Sense cap convenció que ho ensenyi d'entrada, l'espectador va descobrint les dues ànimes dels protagonistes. Això permet repartir els versos heptasíl·labs i donar encara més acció a la trama. Perquè la divisió de les seves breus reflexions interiors en forma dialogada aporta ritme i musicalitat.

Pitarra, jove però amb l'olfacte per fer-se seus els menestrals, converteix l'aristocràcia en un cromó desgastat mentre regala als criats les excentricitats més divertides i la saviesa popular. Com Goldoni, en què la serventa esdevé la que farà ballar-la als seus amos. Efectivament, l'èpica s'escola per l'aiguera i la translació de *Romeu i Julieta* serà amb unes panses enverinades per a rates per a ella i una decapitació esperpèntica, per a ell. El públic haurà d'intervenir, i si se l'ha anat escalfant durant la sessió respon divertit i despreocupat en el quadre *gore* de l'escena. Una tragèdia comparable a la llegenda macarrònica, i també de prou pols emmagatzemada a sobre, com *Il castello maledetto*.

Aquesta és la segona part de l'Epicentre Pitarra del TNC que pretén reivindicar el teatre popular de Pitarra (defensor del teatre que ara es parla per davant del català ditiràmbic dels Jocs Florals i les seves englantines) també per al segle XXI. Si Egos Teatre va fer una jugada genial en el que havia de ser una lectura dramatitzada de *L'esquella de la Torratxa*,



fent-se'l seu i carregant de tintes com més ridícul fos el quadre, els d'ITNC pateixen d'una tendra estructura. Encara han de trobar el seu punt comú. I per això, les interpretacions destaquen puntualment. I de sobte, arrenca una peça lírica, o la noia que fa de Baldiri es desmarca amb una comicitat extraordinària: té la llibertat d'un paper que és prou irrellevant però que s'ha sabut guanyar l'espai i el focus a escena, sigui com a pragmàtic carceller o com a germana dels autors que va provant-se el vestuari.

Per al director artístic del TNC, Xavier Albertí, el treball ha de permetre que els actors

CRÍTICA JORDI BORDES

Però, avui, a algú el preocupa la moral?

El Teatre de l'Enjòlit es caracteritzava, darrerament, per uns espectacles compromesos. D'una línia política molt contundent. Primer va ser amb *Corruptia*, que feia tota una farsa sobre el cas Gürtel al País Valencià. L'any passat, recuperaven la revisió d'*Aquí no paga ni Déu* de Dario Fo i Franca Rame amb un nítid *Si no pagues, no paguem*. Una frontera ben clara per denunciar l'omnipotència dels bancs i les forces policials i polítiques per lapidar el poble que, fart, acabava robant impunement als supermercats. Una petita revolta. També tenia una forta dosi de comèdia, un punt surrealista que es rematava amb una jugada coherent (es proposava al públic que pagués allò que pogués/volgués a partir de la fórmula de la

taquilla inversa). Ara, han triat una peça que pretén denunciar, en dos temps, els prejudicis morals i sexuals. Primer, imaginant una família de colons britànics a l'Àfrica al segle XIX. I, tot seguit, traslladant els fills d'aquests (o els fills dels fills dels fills per presentar un quadre versemblant) en l'Anglaterra en ple segle XXI. De fet, el text de Caryl Churchill remet al 1979, un temps en què probablement la lluita per aconseguir el reconeixement homosexual el feia molt més actual.

Ara cal mirar-s'ho per interrogar-se i preguntar-se si l'aparent llibertat individual que diu la llei és tan real com la del 1979 o té una certa autocensura majoritàriament.

La dona aconsegueix controlar certs espais de poder, tot i que es manté una hipocresia i es dibuixa una orgia en un parc que no sembla pas el retrat més realista. Hi ha un punt de joc en les coreografies, més divertit que lasciu, que és d'agrair. Però no se sap ben bé a què treu cap aquesta obra. Perquè la sexualitat no sembla pas un tema que avui aixequi gaire controvèrsia. I comprovar com es posaven les banyes els desesperats colons del segle XIX no aporta pas gaire. En tot cas, en els dos quadres es comprova un canvi de to. Al XIX, hi ha una comèdia que corre quasi a velocitat



de darreres fornades puguin treballar un vers que ha caigut en desús: l'heptasil·lab. Per poder recuperar Pitarra cal que la professió sàpiga maniobrar amb aquests versos de rèplica ràpida. En aquest sentit, la peça potser hauria pogut reduir part del text. Perquè hi ha unes excessives reiteracions (sobre els pares del cantador, que ha aconseguit triomfar com a cavaller i home d'armes insospitadament quan la seva mare és una gitana de *mals modos*) per no perdre l'audiència del 1864. Però el públic avui és molt més àgil. De fet, la manera de presentar-ho té molt de *grand guignol*, un altre gènere per recuperar. *

Cadires de vímet.

La comèdia popular té d'immortal com les cadires de vímet. Només cal que no es perdin els artesans que treballen a reparar-les. DAVID RUANO

de dibuixos animats; mentre que al segle XXI es respira una certa amargor, un punt de drama sobretot si es relaciona els personatges dominants del primer quadre que, ara, en aquest segon, han de tolerar ser víctimes per moments. Pel que fa a l'escena de les dues mares al parc, sona molt al *Red Pontiac* de Pere Riera.

Pel que fa a la interpretació, bon joc coral, amb una música que els acompanya. No hi sona *El setè cel* de Sisa que combrega prou amb aquesta volguda llibertat originària. L'obra pateix, però, amb molts espais en buit, mirades d'actors que falten afinar per generar una certa credibilitat al seu personatge. Temps de rodatge, i de conèixer els racons foscos d'aquests arquetips de Churchill. *

EL SETÈ CEL Caryl Churchill

Direcció: Glòria Balaña
Traducció: Arnau Marín Díaz
Intèrprets: Albert Alemany, Elies Barberà, Jenny Beacraft, Arnau Marín, Marta Montiel, Lluís Olivé i Teresa Urroz

Dia i lloc: Dimecres, 26 de març (fins al 13 d'abril) a la Sala Beckett.

AGENDA D'AUTOR J.B.

Estranya tendresa familiar

Llàtzer Garcia continua amb la seva trilogia familiar, ara, amb *La pols*. Tot comença amb una telefonada per anunciar que el pare s'ha mort. En Jacob, incomprensiblement, oblidarà de transmetre la informació a la seva germana, la Ruth, i l'equívoc (entre grotescament còmic i tristament desolador) anirà revelant les raons d'aquest oblit. L'autor i director va arrencar aquesta trilogia familiar amb *La terra oblidada* (Atrium, 2013): un pare vell deixa de parlar, cosa que provoca una retrobada amb els germans. Ara, l'acció, amb una forta dosi d'estranya tendresa, es desenvolupa des de la proximitat de la Flyhard.

LA POLS Companyia Arcàdia

Autoria i direcció: Llàtzer Garcia
Lloc i dia: A la Sala Flyhard, previsiblement fins al 21 d'abril.

Una porta tancada misteriosament

Dos homes es troben tancats a la sala d'un hotel. La porta no s'obre. Passen tres dies sense menjar ni beure. Al tercer dia, un grup de persones, el públic, entra sense cap explicació. Per què? Què passa? Per què la porta segueix sense poder-se obrir quan ells ho intenten? Els dos homes hauran de sortir abans que la bogeria s'apodori d'ells. Teatre de proximitat, en un espai real no convencional. Un duel d'actors despullant el seu talent a un pam dels espectadors.

TRAS LA PUERTA Pentateatre atòmic

Autoria i direcció: Marc González de la Varga
Intèrprets: Ferran Terraza, Frank Capdet, Lluna Gay
Lloc i dia: Fins al 13 d'abril a l'hotel Acevi (Villarreal. 106).



Increïble. Treball elegant i domini de prestidigitador, Hausson trasllada l'espectador a un món oníric impossible. ALBERT JULVE

Fira màgica, del dret i del revés

Un díptic antagònic: per una banda, la màgia més íntima i misteriosa, amb què Hausson es va guanyar l'atenció de Brossa. En aquesta primera part, es desgranen només números amb la dramaturgia de Brossa, amant d'introduir elements quotidians en l'espai incomprensible de la màgia. A la segona, es potencia la màgia de cabaret, en què el mag es comunica obertament amb el públic. Si a l'entrada es remet al patrimoni de Brossa, a la segona part, Hausson presenta números de nova fornada. El concepte d'espectacle no contempla introduir-ne cap de grans aparells. Tot és pròxim i transmet calidesa i vol evocar l'ambient de barraques dels circs ambulants, on es prodigaven els números de màgia.

CARNAVAL DE MÀGIA EN DUES PARTS Hausson

Direcció: Hermann Bonnín
Partenaire: Vanessa Torres
Lloc i dia: A la sala Joan Brossa de La Seca, fins al 20 d'abril.